

DÉLVIDÉK

Z O M B O R, 1942. november 16.
Csihás Benő u. 3. II. évfolyam, 258. szám.

Főszerkesztő:
Illés Sándor

Előfizetés 1 óra 2.50, negyedévre 7.20 Pengő
Levél cím: Zombor, p. f. 54. Tel. 207. Csekk. 74.050

A tengely csapatok a franciák

beleegyezésével partraszálltak Tuniszban

A touloni francia flotta parancsot kapott, hogy maradjon a kikötőben, az alexandriai francia hajóraj parancsnokát letartóztatták az angolok — A német-olasz tengeri és légierők 89, a japánok 14 angol-szász hadi és kereskedelmi hajót rongáltak meg vagy süllyesztettek el — Cirenaicában Rommel heves csaták közben folytatja kitérő mozdulatait — Tokió: A csendes-óceáni csata eldőlt

A háboru gyújtópontjában, Afrikában, ismét jelentős események játszódnak le. A hétfői jelentések szerint a német és olasz csapatok a francia polgári és katonai hatóságok beleegyezésével partraszálltak Tuniszban, ahová légiúton már néhány nappal ezelőtt is érkeztek tengelycsapatok. Ennek a jelentősége egyelőre még beláthatatlan, biztos azonban, hogy a tengelycsapatok jelenléte elejét veszi az Algirban partraszállt angol-szász csapatok további keleti irányú előnyomulásának és tehermentesíti Rommelt, akit az a veszély fenyegetett, hogy két oldalról fogják közre az ellenséges erők.

Francia-Északafrika

partjai előtt nagyszabású tengeri és légi hadműveletek során újabb megszerendő jelentőségű győzelmet arattak a tengely erői, amelyek 89 kereskedelmi és hadihajó elsüllyesztésével, illetve megrongálásával rendkívül súlyos csapást mértek az ellenségre.

Egyébként azokról az eseményekről, amelyek az angol-szász vállalkozás sulypontjában vannak, nevezetesen a marokkói és algiri eseményekről csak nagyon gyér híreket közölnek a tengely hírszolgálati irodái, így az ott folyó események nem láthatók át teljes egészükben, s az sem világos, hogy Darlan és Giraud árulása milyen mértékben befolyásolta az afrikai helyzetet. Darlan tenger-nagy, aki a hadműveletek első napján átpártolt az ellenséghez, a marokkói rádió útján kiáltványt intézett a francia gyarmatok lakosságához, amelyben többek között azt állította, hogy Pétainnak nincs módjában, hogy közölje gondolatait a francia néppel és ezért Darlan intézkedik helyette. Pétain marsall, mihelyt tudomást szerzett erről, azonnal kiáltványt intézett a francia néphez és közölte, hogy Darlan ezzel tetőzte árulását. Ő — Pétain marsall — nem olyan ember, aki engedne a kényszernek, a Darlan állításai valótlank. Darlan eljárásával megfosztotta magát katonai rangjától és kiközösítette magát a francia népközösségből. Darlan áruló, akinek nincs joga a marsall nevében intézkedni.

Giraud tábornokot afrikai francia főparancsnokká nevezte ki Roosevelt. Giraud ebből az alkalomból kiáltványt intézett az afrikai franciák-

hoz, amit Vichyben a legsúlyosabban megbélyegeznek és hangsúlyozzák, hogy Giraud felhívása nyílt felszólítása a franciáknak arra, hogy váljanak hűtlenné Pétain iránt. Ezzel Giraud önmaga erősítette meg árulását. A francia csapatokat ismételt felszólította a kormány, hogy csak Pétainnek engedelmességeskedjenek.

A helyzet további alakulása szempontjából jelentős esemény, hogy a Toulonban tartózkodó francia flottának megtiltották a kifutást a nyílt vizekre és a tengerésztszketek újból feleskették Pétainra. Nagy érdeklődéssel fordul a világ az Alexandriában tartózkodó jelentős erőt képviselő francia flotta további sorsá felé is. Ezeket a hajókat az angolok most saját szolgálatukba akarják állítani, a parancsnok azonban megtagadta az engedelmességet, mire letartóztatták. Hír szerint a tengerészek között vannak disszidensek, akik hajlandók átjárni a flottát Angliá kezére.

Vichyben

nagyhorderejű tárgyalások folynak, amelyekbe bekapcsolódott De Brinon párizsi francia nagykövete is, aki a német-francia együttműködés híve. Laval és Pétain először külön-külön tárgyalta a miniszterekkel, azután államtanácsot tartottak. Természetesen az államtanács határozatait titokban tartják. Nem lehetetlen, hogy Vichyben a közeljövőben olyan álláspont-ra helyezkednek, amely megközelíti a párizsi csoport magatartását. Párizsban a francia liga, amely a Németországgal való együttműködésért küzd, legutóbbi ülésén jelszavául az „Együttműködés Németországgal” helyett a „Szövetség Németországgal” jelmondatot választotta és követeli, hogy Franciaország üzenjen hadat Angliának.

A francia események sorába tartozik az a stockholmi hír is, mely szerint az amerikai csapatok tegnap reggel partraszálltak a francia Antillákon. Berlinben megjegyzik, hogy ezt a lépést azután Roosevelt semmiképpen sem igazolhatja azzal, hogy a németeket akarta megelőzni...

Rommel

— az Interinf. szerint — ügyes taktikával sikeresen folytatta kitérését az ellenség elől és már elérte azokat

az új állásokat, amelyeket kijelöltek a tengely csapatok számára. Azt, hogy hol vannak ezek az állások, ahol Rommel újra megvetheti a lábát, nem hozzák nyilvánosságra, csupán annyit közölnek, hogy ezek az állások kitűnően kiépítettek és vannak olyan erők, mint az elalaméni állások voltak, amelyeknek áttörése csak fél évi előkészület, hatalmas számbeli fölényben lévő csapatok harcbadobása és 14 napi roham után sikerült az angoloknak. Az új állások elérését elsősorban a kiválóan küzdő német-olasz utóvédok hősi és sikeres harca tette lehetővé. Ezek állandóan sakkban tartották az ellenséget és meglátták annak előnyomulását, miközben a német erők zöme időt nyert hadmozdulatainak végrehajtására. Meghúsultak azok a brit kísérletek, amelyek a német-olasz csapatok átkarolását célozták, a létesített széles aknamezőkön pedig újabb súlyos veszteségeket szenvedett az ellenség. A brit csapatok előnyomulása egyre lassabb a kedvezőtlen utánpótlási lehetőségek miatt.

Az afrikai partok előtt elért német-olasz sikerekkel egyidőben

a japánok

is súlyos csapást mértek az amerikai flottára, mint a császári főhadiszállás hivatalos közleménye hírül adja. A Salamon szigetek környékén újból napokon keresztül dúlt a tengeri és légi csata, amely japán győzelemmel végződött. Tokióban azt állít-

ják, hogy ezzel a győzelemmel eldőlt a csendes-óceáni csata. Az amerikai hadvezetőség utolsó hadihajóit is kockára tette, hogy megtartsa a salamonszigeti kulcspozíciókat, amelyek egyetlen amerikai előretolt állások a déli Csendes óceánon. A japánok akkor kényszerítették harcra az amerikai flottát, amikor annak segítségével újabb csapatokat akart partraszálltatni az ellenség. Ez a csata — mondják Tokióban — végveszélybe sodorta az amerikai flottát.

Befejezésül megemlítünk még néhány jelentést, amelyek a háborúval állanak kapcsolatban. A Svenska Dagbladet című svéd lap az angol-amerikai erők afrikai vállalkozását erópcésékolásnak nevezi, amelyet csak külső erődövezet ellen hajtottak végre. Ez a vállalkozás nem rövidíti meg a háborút — írja a lap — és csak akkor érhetne el eredményt, ha részt ütné a tengely tulajdonképeni erődláncolatán.

Standley tengernagy, Amerika moszkvai nagykövete hosszabb megbeszélést folytatott Roosevelttel. Hír szerint arról van szó, hogy Sztalin nem lelkesedik az angol-szászok afrikai vállalkozásáért, mert túl messzinek tartja ezt a hadszínteret és felvilágosításokat kér arra vonatkozóan, mit terveznek a szövetségesei 1943-ra.

Japán és német tengerészek közös edzésen.

Az afrikai partok előtt 89 angolszász hadi és kereskedelmi hajót süllyesztettek el, illetve rongáltak meg a tengely erői

Róma, november 16.

Az olasz fegyveres erők főhadiszállása különjelentésben közölte azokat az eredményeket, amelyeket a német-olasz tengeri és légi erők több napos küzdelemben az angolszász hajók ellen az afrikai partok előtt értek. A különjelentés szerint biztosan elsüllyesztettek 14 ellenséges szállító hajót 102.000 tonna tartalommal, levegőberepítettek egy 10.000 tonnás tartályhajót és 71.000 tonnát kitevő hét kereskedelmi hajót olyan súlyosan megrongáltak, hogy azok elvesztésével számolni kell. Az ellenség

tehát 183.000 tonna hajóteret biztosan elvesztett, míg 234.000 tonnát kitevő további 35 hajót súlyosan megrongáltak.

Ami a hadihajókat illeti, 3 cirkálót, 4 rombolót és egy űrhajót elsüllyesztettek, 1 cirkálót és három repülőgépanyahajót megtorpedóztak, további 13 cirkálót, 7 rombolót és 2 űrhajót pedig megrongáltak, úgyhogy az ellenség hajói közül a tengely légi és tengeri erői összesen 89 kereskedelmi és hadihajót süllyesztettek el, illetve rongáltak meg.

Japan is súlyos csapást mért az amerikai flottára

Elsüllyedt 8, megrongálódott 6 amerikai hadihajó

Tokió, november 16.

A császári főhadiszállás összefoglaló jelentést adott ki a Salamon szigetek vidékén lezajlott legújabb japán-amerikai tengeri csata eredményéről. A jelentés szerint a japánok újabb, rendkívül súlyos csapást mérték az amerikai flottára, amennyiben elsüllyesztettek két amerikai csatahajót, 3 repülőgépanyahajót, 2 cirkálót és 1 rombolót, míg 3 csatahajót és 3 rombolót megrongáltak. A tengeri csata során kifeje-

ződött légi harcokban 80 repülőgépet vesztettek az amerikaiak, sok ellenséges repülőgép pedig az elsüllyedt anyahajókon pusztult el, úgyhogy az amerikaiak repülőgépvesztését kétszázra becsülik a japánok.

A Joimuri Simbum jelentése szerint Burma egyik kikötője felett légi harc fejlődött ki, amelynek során a japánok 9 amerikai repülőgépet lelőttek.

Frankfurter Zeitung:

Az ellenség mindent egy kártyára tett fel

A tengely a földközítengeri térségben is biztosította a maga számára a legfontosabb kulcspozíciókat

Berlin, november 16.

A Frankfurter Zeitung foglalkozik az angolszászok északafrikai vállalkozásával és azt írja, hogy bár az ellenség bizonyos területi nyereséget ért el Afrikában, a tengely idejében biztosította a maga számára a legfontosabb kulcspozíciókat. A földközítengeri térségben most óriási játékok kezdődtek és az ellenség nem tud egykönnyen válaszolni azokra a lépésekre, amelyeket a tengelyhatalmak tettek. Az ellenség szempontjából egyre időszerűbbé válik a szállítási kérdése is. Az amerikai csapatok ugyan sok mindent találtak Afrikában, de nagyon sok mindenre van még szükségük s ezt tengerentúlról kell szállítani. Ha az angolszászok nem tudják

az utánpótlás kérdését kellően megoldani, Roosevelt és Churchill sokkal nagyobb hajóteret kockáztat, mint amennyit a felelőséget vállalhatja. Az ellenség most mindent egy kártyára tett fel, mert cselekednie kellett valamit. Jellemző, hogy az angolszászok nem tudták lesújtó erővel megvalósítani tervüket, hanem kénytelenek azokat szakaszokként valósítani meg. A tengely ellenrendszabályai épen erre alapulnak.

Cikke befejező részében azt írja a lap, hogy a tengely abban a biztos tudatban várja a fejleményeket, hogy mindent elkövetett annak érdekében, hogy az angolszászok „zenifális terve” rosszul végződjék az ellenség szempontjából.

Német hadijelentés

Berlin, november 16.

A vezéri főhadiszállás hétfői hadijelentése közli, hogy a német csapatok a Kaukázusban megsemmisítettek két körülvárt ellenséges erőcsoporthat és az ellenség véres veszteségei mellett visszaverték a bolsevista ellentámadásokat. Német harci gépek a Kaspi tengeren felgyújtottak egy ellenséges kereskedelmi hajót, kettőt pedig megrongáltak. Sztalingrádban rohamcsapatok vállalkozásokkal további háztömböket foglaltak el a németek, Volclovnál pedig megfoglalták az ellenség támadásai kísérleteit.

Északafrikában, Kirenaikában a tengely csapatok folytatják kiterjedő mozdulataikat. A tengely légi erői eredményesen támadták az ellenség felvonuló oszlopait, légi harcban pedig három brit gépet lelőttek.

A német és olasz csapatok a francia polgári és katonai hatóságokkal egyetértésben partraszálltak Tuniszban. Algír és Bone repülőterét nagy eredménnyel támadták a németek. Egy buvárhajó elsüllyesztett egy 6000 tonnás ellenséges hajót.

PÁL HERCEG KENYÁBAN VAN

Stockholm, november 16.

Az angol alsóházban feladott kérdésre kijelentették, hogy Pál volt jugoszláv kormányzó-herceg politikai fogolyként Kenyában tartózkodik.

TURUL FILMSZÍNHÁZ

TELEFON: 328

Gyombaj-Csütörtök

KADÉTSZERELEM

Főszereplők:

Hidvéghy Valéria, Maklár Zoltán
Rajnay Gábor, Juhász József

Pótműsor: magyar és olasz híradó.

A TOULONI FRANCIA FLOTTA PARANCSOT KAPOTT, HOGY MARADJON A KIKÖTŐBEN

Párizs, november 16.

A Toulonban állomásozó francia hadihajóraj parancsot kapott, hogy maradjon a kikötőben. A tengerésziszteket újból feleskették Pétain marsallra.

HARCTÉRE SZÁLLITOTTÁK AZ IZLANDI ANGOL CSAPATOKAT

Amszterdam, november 16.

A Reuter iroda jelentése szerint az Izlandon állomásozó brit csapatokat harctérré szállították és a szigeten csak amerikai csapatok maradtak.

„CSAK AZ ERŐS FOGHAT FEGYVERT”

Madrid, november 16.

Az Arriba című spanyol lap megjegyzéseket fűz Franco tábornok kijelentéséhez és hangsúlyozza, hogy el fog jönni az idő, amikor Spanyolország eljátszhatja fontos szerepét. A lap azzal fejezi be cikkét, hogy csak az erős ragdhat fegyvert.

SVÁJC SEMLEGESSÉGÉT IS MEGSÉRTETÉK

Bern, november 16.

Hétfőre virradóra két ízben is légiriadókat rendeltek el Svájc különböző városaiban, többek között Gensben, Lausanneban és Bernben is. Az utóbbi három városban működésbe lépett a légvédelem is.

TOROK KATONAI KÜLDÖTTSÉG UTAZOTT LONDONBA

Ankara, november 16.

A Tavam c. török lap jelentése szerint török katonai tiszti küldöttség utazott Londonba, hogy tanulmányozza az angol hadfelszerelési ipart.

AMERIKAI REPÜLŐGÉPEK SZÁLLTAR EL A PORTUGÁL FŐVÁROS FELETT

Lisszabon, november 16.

Déli 12 órakor amerikai bombázórepülő kötelékek szálltak el Lisszabon felett. Két gép egészen alacsonyra ereszkedve körözött a főváros felett, úgyhogy teljesen kivehető volt a gépek amerikai jelzése. A portugál főváros népe, amely a déli órákban nagy tömegekben tartózkodott az uccán, a legnagyobb ellenszennvel vette tudomásul a portugál felségjogok ilyen megsértését.

REPÜLŐSZERENCSETLENSÉG ÁLDOZATA LETT EGY AMERIKAI TÁBORNOK

Amszterdam, november 16.

Vogel britandártábornok, aki Eisenhower amerikai főparancsnok vezérkarához tartozott Peters sorhajókapitánnyal együtt repülőszerecséltenség áldozata lett Amerikában.

A német keleti vasút teljesítményei. A lengyel főköormányzóság 7.000 kilométeres hosszúságú vasúthálózatát, mely most német keleti vasút néven a német államvasutak kezelésében van, teljesítményét a múlt évben rendkívül megnövelte. Az üzemi bevételek az 1940 évi 486.9 millió zlotyról egy év alatt kerekén 700 millió zlotyra emelkedtek. A lengyel uralom idején meglehetősen elhanyagolt javítóműhelyek teljesítménye megnövekedett, úgyhogy a keleti vasút a múlt évben már számottevő birodalmi megbízásokat is teljesíteni tudott. Hasonló emelkedést mutat a teherforgalom is.

Dr. Szász Lajos miniszter:

Magára a magyar népre bizom a szükséges súlyos intézkedések végrehajtását

Akik nem értik meg a mostani helyzetet, azoknak nincs helyük a magyar életben — Fegyelemre és megértésre van szükség — A háború senki számára sem lehef üzet

Sárbogárdról jelentik: Szász Lajos közellátásiügyi miniszter vasárnap nagy beszédet mondott Sárbogárdon. Közölte, hogy Jurcsek Béla államtitkárral együtt mindenekelőtt arra törekszik, hogy

ennek a háborúnak ne legyenek vámszedői, hogy honvédeink véráldozatát senki se tekintse üzletnek és hogy egyéni érdekeit mindenki alávesse az egyetemes magyar közérdeknek.

Megköveteljük mindenkitől, aki behívót kap, hogy a hívó szóra büszke önérettel induljon a bolsevizmus elleni harcba, azokról pedig, akik életüket, egészségüket, testi épségüket áldozzák a hazáért, azt mondjuk, hogy a legszentebb kötelességüket teljesítik. Amikor katonáink ilyen áldozatokat hoztak, itthon is meg kell értenie

mindenkinek, hogy háboruban vagyunk, súlyos harcokat vivunk, s le kell vonnunk ennek következményeit. Ha akadnak olyanok, akik arról beszélnek, hogy itthon milyen áldozatokat hoznak, ez ellen tiltakozom — mondotta a miniszter.

Itthon áldozatról nem, hanem csak kötelességteljesítésről lehet szó.

Mert lehet-e áldozatról beszélni, ha azt követeljük a mezőgazdaságtól, hogy többet és jobbat termeljen és azt termelje, amire a háboruban álló országnak szüksége van? A magyar nép szívesen dolgozik, örömmel munkálja a földet, amelyet szeret, tehát nem követelünk tőle semmi mást, mint amit ő maga saját érdekében is szívesen megtesz, legfeljebb annyi a különbség, hogy most irányítjuk a termelést.

A gazdák, iparosok és kereskedők kötelessége

A közellátás terén áttértünk az u. n. Jurcsek Béla rendszerre, amely abból áll, hogy megállapítottuk, mire van szüksége az országnak és

azt természetünk, amire szükség van, s ezzel biztosítjuk a szükségleteket.

Előre megmondjuk a gazdáknak, mire van szüksége az országnak, hogy a gazdák már a vetés előtt tudhassák, mit kell beszüktetniük és termelhesse maguknak is azt, amire szükségük van saját gazdaságukban. Ez a termelési rend nyugalmát szolgálja. Ugyanez a helyzet az iparban is. Nem követelünk lehetetlent, csak azt,

hogy a kapott nyersanyagokat úgy dolgozza fel az ipar, hogy abból minél jobban fedezhessük a szükségleteket. A kereskedelemnek is teljesíteni kell háborús kötelességét. Nem engedhető meg, hogy a kereskedők árrombolást végezzenek és a zugkereskedelemhez csatlakozzanak.

Árpolitikánk oda irányul, hogy az egyes cikkek árai között meglegyen a megfelelő arány. Ha egyes cikkek közül kevesebb van mint kellene, ez azt jelenti, hogy kevesebbet fogunk fogyasztani, nem pedig azt, hogy a meglévő készleteket magas áron adják el.

A fogyasztó részéről fegyelmet és megértést!

Ma nemcsak a termelést, de a fogyasztást is irányítani kell — mondotta a továbbiakban a miniszter —, hogy biztosítsuk a közellátás zavartalanosságát. A közellátási hatóságok kerülnek minden olyan intézkedést ezen a téren, amely alkalmas volna a társadalmi rétegek összhangjának megbolygatására. Az elv:

egyforma elbánás és egyforma kötelességek. Bizom a magyar nép fegyelmességében és megértésében. És különösen bizom most, amikor súlyos intézkedések végrehajtására kényszerítettek bennünket a körülmények.

Most magára a magyar népre bizom a súlyos intézkedések végrehajtását.

Ezek az intézkedések csak átmenetiek, s azért kell őket végrehajtanunk, hogy soha többé ilyen intézkedéseket ne kelljen hoznunk. Magára a népre bizom az intézkedések végrehajtását, nem akarok belenyulni a fajú életébe, hanem

minden gazdának a lelkiismeretére bizom, hogy mennyit szolgált be.

A gazdák ellenőrzik egymást, nézzenek egymás becsületére szemébe és cselekedjenek lelkiismeretük szerint. Később majd a közellátási közegek ellenőrzik, hogy ki milyen mértékben tett eleget kötelességének. S ha azt látom, hogy akadnak olyanok, akik nem értik meg a jó szót, akik üzletet akarnak csinálni a háboruból: ezek kíméletre ne számítsanak.

Amit teszek, az országért teszem. Fegyelemre és megértésre számítok.

Akik viszont nem akarják megérteni, hogy milyen súlyos terhet ró ránk a háború, az ilyeneknek nem lesz helyük a magyar életben.

Amit meg kell kívánnom az országtól, meg fogom kívánni, sőt meg fogom követelni és ha kell, ki fogom kényszeríteni — fejezte be nagyhatású beszédét a közellátásiügyi miniszter.

Villanymizériák Órszálláson

Hogyan lehetne megoldani a már többéve húzódo villanykérdést

Órszállás egyike Észak-Bácska legnagyobb, legszebb és legrendezettebb községeinek. A két és fél kilométer hosszú nyílegyenes utcák és keresztutcák gyalogjárói kivétel nélkül mind kövezettek. A kocsiutak is gondozottak, a Fő- és Vasut-utcán kövesek. A gyalogjáróktól a kocsiutig 2—3 sor fával vannak az utcák beültetve. A Templom- és Virág-utca ezenkívül szépen parkirozott: szép gyümölcsfák és tarka virágok díszlenek tavasztól őszig a házakelöltti egy mintára készített virággyásokon, amelyek között keskeny, kb. 80 cm-es kerékpárut vezet végig a két utca mindkét oldalán. De a többi utca is rendezett.

Amilyen szép a község nappal, olyan rút, amint leszáll az est. A rosszul világított utcán

az ember nem mer bátran végigmenni, mert attól kell tartani, hogy a koromsötétben nekimegy valaminek vagy valakinek. Pedig van villanyvilágítás. Van. De milyen?

A villanytelep még 1924-ben épült. A lakosság nagyon örült a villanynak, mert féltretehető a petróleumlámpákat, zsírmecseseket, gyertyákat és búznélküli, egyenletes világosságot nyújtó villanyvilágítással tehető kényelmes lakószobáit és házáknak mellékhelyiségeit. Az eddig sötét utcák is kivilágosodtak, mert minden második villanypóznára került lámpa, s így éjszaka is nappali világosság volt az utcákon. Rövid pár év leforgása alatt majdnem minden ház homlokzatán ott diszjelgett a két porcellán-barang, közöttük a bevezetővel, s ma már

A rheumás megbetegedések

nagy részét rossz fogak okozzák!

Ujabb bizonyíték arra, hogy milyen

fontos fogának helyes ápolása.

Chlorodont
fogpaszta

kevés ház van Órszálláson, amelynek nincsen villanyvilágítása.

De nemcsak világításra használja a lakosság az áramot, hanem a kornak megfelelően kisebb-nagyobb üzemek hajtására is: asztalosok, géplakatosok, hentesek és vámdarálók átépítették üzeimeiket villanyerőre; de kezdenek sokan villamos vízszivattyukat is beszereltetni a lakásaikba. A rádióhallgatók száma is növekedett.

Amilyen lelkesedést váltott ki eleinte a villany, oly keserűséget okozott a lakosságnak az utóbbi években. A villanyáram egyre rosszabb lett. Ingadozott. A 220 voltos áram hol 80—100 voltra csökkent, hol meg 240—250 voltra szökött föl, aminek az lett a következménye, hogy a villanyégők, rádiócsövek és transzformátorok sorba égtek ki. Százával mentek a panaszoslevelek, de a villanytelep tulajdonosa ezekkel mit sem törődött. Az áram továbbra is rossz maradt. Sőt egy évvel ezelőtt oly használhatatlan lett, hogy a lakosság fenyegető és erőlyes fellépésére a tulajdonos bérbeadta a telepet. A bérlők, akik szakképzett emberek, mindjárt rendet teremtettek a telepen. Az áramfejlesztés és áramszolgáltatás egyenletessé lett. Ezt látva, a gazdák egymásután szereltették be villamoserővel hajtható darálókat. Ennek a daráló-láznak azonban újra súlyos következményei mutatkoznak: az áram a túlterheltség folytán megint ingadozni kezd. De ezen már a bérlők sem segíthetnek, mert a tulgyenge transzformátorok és egyéb üze mi berendezések nem képesek a nagy megterheltségű áramigénybevételnek megfelelő áramerősséget szolgáltatni. Így most újra rossz az áram a községben, ami meglehetősen nagy elégedetlenséget vált ki a lakosság körében.

Súlyosítja és még jobban kielezi a helyzetet az a körülmény, hogy a fahiány következtében az áramszolgáltatás reggel 9 órától délután 4-ig és este 11.15-től reggel 4-ig szünetel, s így a villanyerőre berendezett üzemek csak éjjel, vagy korán reggel, vagy pedig késő este dolgozhatnak, míg a lakosság és a község az éjszaka nagy részében világítás nélkül marad. A legfőbb oka az elkeseredettségnek azonban az, hogy a bérlők egyéves szerződése lejár és a telep vezetése újra visszamegy a tulajdonos kezébe. Ezért az az általános óhaj, hogy a telepet vagy sajátítsák ki és olyanok kezébe adják, akik a hiányosságokat kiküszöbölve, rendszeres, egyenletes áramot szolgáltatnak, vagy pedig, ha ez nem lehetséges, a község mondja föl a teleptulajdonossal kötött szerződését — felmondási ok van bőven — és csatolják a község világítóhálózatát a zombori villanytelep hálózatába, ami annál is könnyebb, mert csak Nemesmiliticsről kellene egy magasfeszültségű vezeték kiépíteni, és a község déli végén egy transzformátort fölláztatni, amely a zombori áramot föltranzformálná 220 voltra, úgyhogy az itteni berendezéseket egyáltalán nem kellene kicserélni és a villanykérdés, amely már több éve húzódozik, egyszer és mindenkorra elintéződnék.

Ami pedig az építéssel járó költségeket illeti, a zombori villanytelepnek ez a vállalkozás kifizetődne, mert kiadásai egyéven belül biztosan megtérülnek.

Szovjet foglyok — magyar táborban

Allah „felhívására” dobták el a fegyvert — Hála-iratban köszönik meg a magyar táborparancsnoknak a jó bánásmódot

(Honvéd haditudósító század).

A szovjet hadifoglyok kigyózó oszlopa az országutak megszokott, mindennapi képéhez tartozik. Mennek, bandukolnak, arcukon békés, szelid beletörődéssel, megelégedettséggel. Ők már túl vannak a veszélyen, számukra befejeződött a háború. Fegyver helyett konzerv-bádogdobozt szorongatnak kezükben, mert most már csak ez az egy érdekli őket: élelem. Ha szegényes is, de még mindig jobb, mint a szovjet hadseregben.

A szürke, piszkos rongyokba bugyolált társaság beér a táborba. A drótkerítésen túl is látszik a tábori konyha gulyásgyujja, ahol a meleg levest főzik. Egyik honvédtizedes kenyeret oszt s eléje sorakoznak tolongva, egymást lökdösve a szovjet foglyok. Arcukról a békés vonások eltűnnek, szemekben barbár fények villognak. És mikor a bádogdobozból szűrőszőnye iszik a zöldséglevest, még morognak is, ha valaki közeledik feléjük...

Hányszor láttuk ezt a képet, ezt a türelmetlen falánkságot és mindig belénkdőbben a kérdés: emberek vagy állatok?

Allah és az aszerbeidzsáni rádió

A szovjetföld tarka, ázsiai népegyvelege kavargó előttünk a táborban. Varr itt mongol, kirgiz, guzin, tatár, hozák, baskir... Csupa érdekes tanulmányfej... Harcba kegyetlenek, elszántak, vérengzők és most itt a fogolytáborban szelidek, mint a bárányok... Körönkgyűlnek, bámészkodnak, tereli is őket a közülük kinevezett táborparancsnok... Ivan Alexejevics Ivancsenko, akinek széles, fehér karszalagja hirdeti, hogy ő a „komendantagera”. Ő veszi át a magyar táborparancsnok utasításait és ő ügyel a rendre. Láthatóan büszke „rangjára”, most is kemény hangon utasítja rendre társait.

Van köztük mohamedán is. aszerbeidzsáni türkmén. Ezek önként jöttek át. Mindjárt meg is tudom, hogyan. A magyar hadsereg és a szövetségesek a repülőgépről leszárt rőpcédulákon kívül külön bomlasztó rajokkal is dolgoznak. Ez a kétségkívül modern fegyvernem, a bomlasztó, nagy hangerejű hangszóróberendezéssel dolgozik. A hangszórót az első vonalakig tolják és rendszerint egy önként átszökött szovjet tiszt hangszóróra vett beszédét közvetítik az elleneségek felé. Hogy milyen eredményeket ér el a bomlasztó, arra jellemző, ami Ambrus József karpaszományos tizedes, bomlasztó-rajparancsnokkal történt. Egy önként átszökött szovjet tiszt, aki civilben aszerbeidzsáni mohamedán orvos, vállalkozott arra, hogy a Don túloldalán mohamedán aszerbeidzsániakból álló zászlóaljhoz beszédet intéz, hogy tegyék le a fegyvert. Beszédét a hatalmas hangszóró sugározta a túloldalra:

— Allah Akbar... — ezzel kezdte, aztán koráni idézetekkel bizonyította, hogy a vörösök oldalán az istentelenség győzelméért harcolnak. Felszólította testvéreit, hogy jöjjenek át fegyver nélkül, mert itt a vallás védelméért folyik a harc az istentagadó vörösökkel szemben...

A beszédnek meglepő hatása volt: este a Don vízében egyre-másra bukkantak fel a fejek. Körülöttük fröccsent a víz, a politrukok géppisztolya küldte utánuk lövedékeit. De a mohamedánok nem törődtek ezzel, usztak, usztak, hisz Allah nevében szölt hozzájuk az aszerbeidzsáni rádióban... mint később elmondották...

„Mélységes hálával köszönjük...”

A táborparancsnok főhadnagy jön most felénk. Látára megszédülnek az arcok. A vad vonások meglágyulnak és a szőrös, szakállas arcok mosolyognak. Ivan Ivancsenko ugrik elő, felgyelmezten jelent. Aztán elővesz egy fehér lapot, amit a foglyok szerkesztettek és irtak alá. Átadja a főhadnagy urnak. Ez persze nem érti, mit akarnak. Kis, mongolképu fogoly ugrik elő:

— Majd én lefordítom — mondja egész jó

magyarsággal és mindjárt kezdi is a fordítást. Mi, hadifoglyok mélységes hálával köszönjük az Önök gondosságát...

Nézzük, hallgatjuk a kis mongolt, hogyan igyekszik a fordítással. Aztán megkérdezzük:

— Hát maga honnan tud magyarul?

— Voltam én már hadifogoly Magyarországon...

— Hogy hívják?

— Csornij Szemjon Nikiforovics... 1915-ben és 1916-ban voltam Budapesten, Gomboson, Szabadkán... Ott tanultam magyarul. Mikor most behívtak a szovjet hadseregbe és kihoztak a frontra, mondtam én a többieknek, hogy nem igaz az, amit a szovjet propaganda mond a magyarokról, hogy azok levágják a foglyok kezét, lábát, kiszúrják a szemét és más ilyeneket. Mondtam nekik, gyertek csak velem, én már voltam közöttük, tudom, hogy jobb dolgokat lesz...

— És hányan szöktek át magával?

— Vagy huszan, jelentem alázatosan... — vágja magát vigyázzba Csornij Szemjon Nikiforovics...

Körüljárjuk a tábort, ép vasárnapi pihenő van. A tábor sarkában fabarakk épül, téli szállás. Az oroszok nagyon értenek az ilyen műszaki munkákhoz. Egy-kettőre felhúzzák a falakat, s estére kész is már a házikó... A másik helyen meg házi kovácsműhely működik sajátkészítésű szerszámokkal. Konzervdobozokból ügyes csajkát készítenek. Látunk mosodát is: egy hadifogoly fehérmű mosásra specializálta magát és társainak néhány deka kenyér fejében végzi el a munkát.

Az erdőben eltévedt fogoly önként jön vissza

Most vasárnap van. Mivel foglalkoznak a foglyok hétköznap?

— Reggel négykor kelnek, — adja meg a felvilágosítást a főhadnagy — aztán tisztálkodnak és jelentkeznek reggeliért. Csáját kapnak és négyen egy nagy kenyeret naponta. Őt órák különböző csoportokra oszlanak, ki-ki beosztása szerint és munkájukra indulnak örök kíséretében. A mi foglyaink főként utépitással és erdőkitermeléssel foglalkoznak. Munkájukat nagyon szorgalmasan végzik. Ha valamelyik közülük valami rangot kap, mondjuk munkafelügyelő vagy más hasonló címet, rögtön szolgálatacskább, engedelmesebb. De különben sincs velük sok baj. Előfordult, hogy egyik csoport

tunk az erdőben dolgozott és egy fogoly munkájában eltévedt az erdőben. Az őt már azt hitte, hogy megszökött és jelentette is nekem. Estére egyszer csak megjelenik a fogoly és könyörög, hogy bocsássunk meg neki, eltévedt és órákon keresztül kereste az utat, vissza a táborba.

— Általában a műszaki munkák elvégzéséhez nagyon értenek. Mi igyekszünk nekik a lehetőséghez képest jó kosztot adni, mert elvünk, hogy táplálék nélkül nincs munka. Délben zöldséglevest kapnak, néha húst, vagy lóhúst, amit nagyon szeretnek még nyersen is. Estére ismét levést kapnak és természetesen zsoldot. Nagy gondot okoz a tisztaság fenntartása, mert ezek teljesen műveletlenek és tisztálkodni nem nagyon szeretnek. A háziparancsnokuk azonban ezen a téren is igyekszik eredményt felmutatni. Hetenként kétszer orvosi vizsgálaton esnek keresztül. A közel ötszáz fogoly közül eddig csak négy-öt halt meg vérhasban és tifusban...

Iván és Michael kiszabadul

Megnézzük ezután a tábor berendezéseit. A drótkerítés ajtaja előtt asszonyok és gyermekek ácsorognak...

— Érdekes, — mondja a táborparancsnok — hogy a felszabadított területekről való foglyok feleségei néha többszáz kilométer távolságban is értesülnek, hogy férjük melyik táborban van. A legősibb, legprimitívebb hírközlés módján, egyik mondja a másiknak, megtudják, hogy férjük mondjuk itt van. Ilyenkor megindul mindjárt az akció a férj kiszabadítására. Ha a falujuk általunk kijelölt sztarosztája igazolja a fogoly megbízhatóságát és a katonai hatóság írásban közli, hogy hazatérése után otthoni munka várja, mi elengedjük a jó magaviseletű foglyot. Ezek a most itt álló asszonyok is bizonyosan a férjeiket keresték fel...

Odamegyünk a kis csoporthoz. Megtudjuk, hogy a két asszony a négy gyerekkel Izjumból jött, csekély háromszáz kilométert gyalogolva, hogy kiszabadítsák férjüket. Könnyes, holdog szemekkel ismerik fel férjüket, vaját, mézet nyújtanak be a kerítésen. Aztán meglátva a parancsnokot, írásokat lobogtatnak...

Néhány percig tart a hivatalos aktus. Egy szakaszvezető jegyzőkönyvet vesz fel, megvizsgálja az írások hitelességét. Hansin Iván Sztepanovics és Mezserszkij Michael Andrejevics szabadok...

Kinyílik a tábor kapuja... Két boldog férfi öleli magához a gyermekeket és asszonyokat. Aztán az egyik a parancsnok felé köszön tört magyarsággal:

— Isten áldja meg a magyarokat...

A többiek reménykedve néznek utánuk...

Ráthonyi János hdp. 5rm.

Hogyan működik a német közigazgatás a lengyel főkormányzóságban?

A lengyel főkormányzóság lakosságának egészségügyi gondozását a német közigazgatás szigorúan ellenőrzi. Természetesen igénybe veszik az itteni orvosokat is. Így például a radoni körzetben az orvosok 81 százaléka lengyel, 16 százaléka pedig zsidó. Lublin vidékén 79% lengyel, 11% ukrán és 10% zsidó orvos tevékenykedik. Galiciában persze legtöbb a zsidó doktor. Ugyhogy bár a zsidóság csak 12%-át teszi ki a lakosságnak, az orvosok közül 50% zsidó. Az orvosok elosztása a lakosság számához viszonyítva így alakul: Krakkóban minden 481 emberre esik egy orvos, Varsóban 418-ra, míg Lembergben minden 388-ra. Az orvosokon kívül a lengyel főkormányzóságban nagyon sok ugynevezett „felcser” is van, akik a vidéki lakosságnál igen közkedveltek nagy gyakorlati ügyeségük miatt. Minthogy elegendő gyógyszer áll rendelkezésre és a járványos betegségeket maga az állam igyekszik minden eszközzel kiirtani, a lakosság egészségi helyzete ma sokkal jobb, mint a háború előtt. Ujabbban a fogorvosi intézményre is gondolnak. A cél az, hogy legalább minden 10.000 emberre jusson egy fogorvos.

Az egészségügyi intézkedések mellett különös figyelemre méltó a közigazgatás fáradozása a kézműipar fejlesztése érdekében. Mint ismeretes, eddig a kézműipart is legnagyobb mértékben

zsidók üzték. Most teljes útemben folyik a lengyel utánpótlás nevelése, mégpedig úgy, hogy a kiképzett iparosok kisebb körben tovább tudják adni tudományukat. Így sikerült az utóbbi két hónapban pl. 3176 tanoncot szerezni a kézműipar számára. A segéd és mestervizsgák száma viszont 270%-kal emelkedett. Külön folyóirat, a „Rzemioslo” hivatott arra, hogy az iparosoknak írásban és képből utmutatást nyújtson a legújabb technikai és egyéb szakmabeli kérdésekről.

A mezőgazdasági továbbképzést sem hanyagolják el. 63 mezőgazdasági, 11 hivatásnevelő és 2 szakiskolában az 1941—42 tanév folyamán összesen 23.000 tanuló nevelkedett. Lembergben erdészeti főiskola nyílt meg, amelyre érettségizett lengyel és ukrán hallgatókat vesznek fel.

Végül vessünk egy pillantást az egész apró gyermekekre! A lengyel főkormányzóság területén idén szeptember elején 1962 óvodát tartottak fenn. Ezeknek több mint fele (1125) Galiciában van. A krakkói körzetben 519 gyermekertet találunk, a lublinban pedig 318-at. Az óvodákba összesen 71.604 lengyel és ukrán gyermek jár. Amint látjuk, a német közigazgatás minden téren szorgos munkával dolgozik a háborusújtotta ország felépítésén. (TEK)

Antal miniszter:

A kormány tisztában van a Délvidék problémáival és azokat a lehetőség szerint sürgősen megoldja

A nemzetiségeknek meg kell találniuk az utat a magyar nép szívéhez

Zentáról jelentik: Dr. Antal István nemzetvédelmi miniszter szombaton és vasárnap meglátogatta a visszatért bácskai Tiszamente legmagyarabb városait, Magyarkanizsát, Zentát és Obecsét. A minisztert mindenütt nagy szeretettel és lelkesedéssel fogadta a magyarság.

Dr. Antal minisztert, dr. Deák Leó Bács-Bodrog vármegye és Zombor város főispánja, a bácskai országgyűlési képviselők nagyobb csoportja és a helyi hatóságok fogadták. A miniszter mindhárom városban fogadta valamennyi társadalmi, gazdasági és politikai egyesület, az egyházak és hatóságok képviselőit, Zentán és Obecsén pedig a szerbek képviselőit is, akik előtt ismertette az időszerű politikai, gazdasági és egyéb kérdéseket. A miniszter mindhárom városban a városházán nagyszámu közönség

A magyarok és nemzetiségek zavartalan együttélése

A továbbiakban a nemzetiségi kérdésekre tért ki a miniszter, aki hangsúlyozta, hogy ezen az ősi bácskai magyar földön mindig zavartalan együttélést biztosított a magyar Szentkorona békét és kiegyensúlyozottságot, biztosító hatalma. Erős a hite, hogy

a békés együttélés és testvéri együttműködés a magyar nép és a nemzetiségek között ismét teljessé válik és a nem magyar ajkúak újra megtalálják az utat a magyar nép szívéhez. Ez nem fog rajtunk,

előtt közel egy óras beszédet mondott, amelyet nagy lelkesedéssel hallgattak végig.

Zenta: Szimbolum

A zentai városházán mondott nagy beszédében mindenekelőtt leszögezte a miniszter, hogy Zenta két szimbolum: nyitott kapu, amelyen keresztül a magyar kultúra, a magyar erő és a magyar államalkotó készség áramlik dél felé és a magyar áldozatkészség sziboloma. Itt védjük a déli végeket és itt véreztünk ezért a magyar földért.

Ezután a délvidéki politikai, szociális és gazdasági problémákról beszélt a miniszter és hangoztatta, hogy a magyar kormány teljesen tisztában van a Délvidék problémáival és azokat a háború engedte viszonyok között a legsürgősebben igyekszik megoldani.

magyarokon mulni, mert a magyar nép ma is mindent megtesz a békés együttélés biztosítása érdekében.

A mértéktartás politikáját folytatjuk, nagy baj volna azonban, ha valaki ezt a politikát gyengéségek fogná fel.

Vázolta a miniszter a magyar nemzetiségi politika lényegét, azzal fejezte be beszédét, hogy igazi, magasrendű politikát folytatunk, amely a jövőt készíti elő. A minisztert lelkes ünneplésben részesítette a hallgatóság.

„Éreztétek, hogy nem vagytok egyedül, mögöttetek áll az ezeréves haza“

Obecséről jelentik: Obecse zászlódszobában várta a nemzetvédelmi minisztert, aki dr. Deák Leó és dr. apatini Fernbach Péter főispánok társaságában érkezett a városba. A vasutállomáson Gyüre főszolgabíró üdvözölte a minisztert. A miniszter az állomásról kíséretével a Hősök emlékművéhez vonult, ahol már felsorakoztak a társadalmi egyesületek és megkoszorúzták az emlékművet.

A Szent István iskola feldíszített nagytermében Zsótér Andor a MÉP helyi szervezetének elnöke üdvözölte a minisztert, aki válaszképpen hosszabb beszédet mondott.

Éreztétek magyar testvérek — mondotta többek között — a magyar testvériség minden kötelességét és éreztétek, hogy életetekért, jogaitokért, boldogulástokért kifejtett nehéz munkátokban nem vagytok elhagyatva, nem vagytok egyedül, mert mögöttetek áll az ezeréves magyar szentistváni állam minden erkölcsi és anyagi ereje, szerezettjeles oltalmazó karja. A Bácskában ti már nem vagytok többé kisebbség, mert az államféntartó magyarsághoz tartoztok. A magatok és gyermekeitek sorsa felett öröklik a magyar honvéd karja.

Ezzel az országgrésszel nem fog még egyszer megtörténni, ami 1918-ban történt, erre biztosíték a magyar honvédség.

Ezután a MÉP célkitűzéseivel foglalkozott. A MÉP — mondotta 20 éven át változatlanul egy politikát ismert, melynek eredménye a felszabadulásotok. A végső célt azonban még nem értük el, ennek beteljesülése még hátra van: a szentistváni haza teljes újjászületése. A szentistváni gondolat jelenti a magyar állam külső függetlenségét, a magyar nemzet belső szabadságát, a keresztény államvezetési elvek érvényesülését, a dolgozó tömegek intézményes, szociális védelmét erős céltudatos államvezetést, jelenti az egységes és oszthatatlan magyar államot. Annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy a szentistváni gondolat újabb ezer esztendőn át vezető eszméje lesz a magyarságnak.

A miniszter hosszú beszédét nagy lelkesedéssel fogadta a közönség.

A beszéd után a társadalmi egyesületek vezetői tisztelegtek a miniszter előtt.

Ünnepélyes külsőségek között nyújtották át dr. Deák Leó főispánnak Zenta város diszpolgári oklevelét

Zentáról jelentik: Zenta város képviselő testülete már korábban a város diszpolgárává választotta dr. Deák Leó főispánt. A diszpolgári oklevelet vasárnap ünnepélyes külsőségek között nyújtották át a főispánnak. A város rendkívüli diszpolgárát tartott, amelyen megjelent dr. Antal István miniszter is. A diszpolgári okleve-

let dr. Gussáth polgármester nyújtotta át a főispánnak és megleghangu beszédben méltatta azokat az érdemeket, amelyeket a főispán a kisebbségi sorsban a magyarság érdekében kifejtett áldozatos munkásságával szerzett. Dr. Antal miniszter beszédében ugyancsak nagy elismeréssel méltatta a főispán áldozatos munkásságát.

Sirva tagadnak a lóköti bácskai cigányok

A zombori törvényszék Winter-Kócs dr. hármastanácsa, mint legutóbbi számunkban megittuk, szervezett bácskai lóköti cigánybanda bűnügyében tartott főtárgyalást szombaton. A délelőtti megtartott tárgyaláson a bíróság kihallgatta a montsre bűnper 24 vádlottját, akiknek nagyobb része cigány.

A vádirat szerint a lóköti cigányok tolvaj- és okirathamisító bandája kiterjesztette működését az egész Délvidék vásáraitra. A csendőrség csak széleskörű nyomozás után leplezhette le a cigánybandát. Dimovics Petrovics András magyarkanizsai lóalkusz volt az első, akit elfogtak, s a vallatása során elárulta társai nevét is. A bemondott nevek után a csendőrnnyomozók szinte órák alatt felgöngyölítették az egész bandát és valamennyit vasraverve bezáratották a zombori ügyészség fogházába. A cigányok vallatásuk során társaik nevét is elárulták, többek között azt is, hogy valami Szabó nevezetű ösziváci járhatólevél kezelő hamisította nekiki a járhatóleveleket, természetesen »megfelelő díjazás» mellett.

A csendőrök, miután a lóköti cigánybandát ártalmatlanná tették és az orgadák ellen is megtették a feljelentést, tovább is figyelemmel kísérték a bácskai vásárokat, de többé sehol sem történt lopás, vagy hamis járhatólevéllel történt adásvétel.

A bíróságon a főtárgyalás alkalmával kihallgatott cigányok valamennyien tagadtak és azt állították, hogy a csendőrségen tett vallomásukban csak azért ismerték be a lopásokat, mert a csendőrök kényszerítették őket. A cigányoknak a csendőrnnyomozókkaival való szembesítése azonban eredménytelen maradt.

Nikolics István a vád szerint Zomborból és Zombor környékéről egy lovat, majd egy lovat kocsisul és egy lószerszámot lopott, a lopott jószágot később egy Grabinyc nevezetű embernek adta el. Nikolics István körömszakadtáig tagadja, hogy része lett volna a lopásokban, a csendőrségen tett vallomásában viszont beismerte, hogy Cservenkaról lopott lovakat és a lovak akkor még meg is voltak egyik társánál, akivel a szembesítés alkalmával már újra tagadtak és egymásra fogták a lótolvajlásokat.

Nikolics János a szenttamási vásáron lopott lovakat és azokat részben Zomborban adta el, részben pedig Bezdánban Nagy János fuvarosnak.

Nikolics József a sirástól majdnem elcsukló hangon tagadja, hogy valami köze lett volna a lóköti banda működéséhez.

A bíróság a vádlottak és a tanúk kihallgatása után a bizonyítási eljárás kiegészítésére még néhány tanu kihallgatását rendelte el, a tárgyalást pedig bizonytalan időre elnapolta.

Elitették mert buzával fizette a borbélyt

A zombori törvényszék Winter-Kócs dr. hármastanácsa, mint uzsorabíróság, több bácskai földművest ítélte el, mert a hatóságilag elrendelt gabonamennyiséget nem szolgáltatott be. Zsivanov Grga 112 kgr. buzát etetett fel malacáival, a bíróság, figyelembe véve teljes beismerését, 40 P. pénzbüntetésre, Vučsár Jánost 30 pengő pénzbüntetésre, Turcsán Pál 59 éves bácsujfalusi földművest, aki védekezett, hogy buzával fizette a kovácsot, a borbélyt, sőt még az egyházadót is 40 pengő pénzbüntetésre, Szugyi György bácsgyulafalvai szabómestert 20 pengő pénzbüntetésre, Kacsura János 41 éves bácsujfalusi földművest 20 pengő pénzbüntetésre ítélte.

Hírek:

DÉLVIDÉK

DTI KORZETI ORVOSA: felsőváros dr. Szabó Endre, Flórián utca 8, második és harmadik körzet orvosa dr. Ripp Miklós, Deák Ferenc krt. 15. **ÜGYELETES VÁROSI ORVOS:** Dr. Kuczai János, Csuhás Benő utca 12. Telefon: 96. — **ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁR:** Szt. Erzsébet, Kossuth Lajos utca.

Kinevezés. Kuláról jelentik: Reichardt Lajos kulai állami népiskola igazgatót az ujvidéki II. fokú tanügyigazgatási kirendeltség vezetője, Szabadka város belterületére körzeti iskolafelügyelővé nevezte ki.

Magas elismerés a bácsalmási fősztolgabirónak. Truka József tb. fősztolgabirónak a visszafoglalt Délvidéken, a katonai közigazgatás alatt kifejtett eredményes munkásságáért Szombathelyi Ferenc vezér ezredes dícsérő elismerését fejezte ki. Truka József tb. fősztolgabiró a felszabadulás után Topolyán a telepítési munkából vette ki oroszlánrészét. Ezenkívül a szegény magyarok földhözjutása körül végzett áldozatos munkát és neki köszönhető, hogy 223 család jutott földhöz és hajlékhoz a topolyai járásban.

Új rendelet a személyautók honvédségi igénybevételéről. A hivatalos lap mai száma közli a honvédelmi miniszter rendeletét a gépjárművek honvédségi célokra való igénybevételéről. Az új rendelet az eddigi rendelkezések figyelembevételével és összefoglalásával szabályozza, hogy milyen gépjárművek mentesek teljesen az igénybevétel alól s hogyan kell kérni más járművek felmentését. Új gépjárművek használatba vételüktől számított egy évig mentesek. A rendelet intézkedik arról is, hogy légitámadás esetén legfeljebb negyvennyolc órára a felmentett kocsik is igénybe vehetők, az állami kocsik, új autók és külföldiek gépjárművei kivételével. Részletesen tájékoztat a rendelet arról is, hogyan és milyen hatóságok, illetve érdek képviselők útján kérhető a járművek szolgálat alóli mentesítése.

A HORVÁT kormány drákói rendelkezéshez nyult, hogy fékezze az ingatlanok kal történt spekulációját. Törvényt bocsátott ki, amelynek értelmében ezentúl rendkívüli átírási illetékként az ingatlan vételárnak 35 százalékát kell befizetni az állam pénztárba. A rendes átírási illeték, amely 8 százalékos, továbbra is megmarad, úgy-hogy a vásárlóknak ezentúl a vételár közel felét kell illeték címén leróniok.

Internálások a topolyai járásban. Dzuró Klára, Mauer Angela, Szakács Mária, Kolompár Katalin és Kubik Erzsébet változó lakhelyű egyénekét közérkölcsebe ütköző életmódjuk miatt internálták.

Topolyai hírek. A Hangya kirendeltség áruellátási körzetéhez tartozó szövetkezetek 150 szeretetsomagot ajándékoztak a harcúterén küzdő honvédeknek. — A Vöröskereszt részére Kiss Lajosné 5 kg. tolat, ifj. Gyantár Tamásné 1 párnát, Bertron Józsefné 6 drb. sájt és egypár érmelegítőt ajándékozott. — Horváth Sándorné a harcúterén küzdő honvédek részére 5300 cigarettát gyűjtött.

A népművelési Bizottság Kulán megkezdte működését. A kulai Népművelési Bizottság megkezdte működését. A megnyitó előadásban Vifsek János gyógyszerész a DMKSZ elnöke üdvözölte a megjelenteket és a népművelés szervezésének szükséges voltáról beszélt. Reichardt Lajos állami népiskolai igazgató, mint a Népművelési Bizottság helyi vezetője mondott beszédet. Gara József református lelkész ismertette a népművelési előadások programját, majd Kovács Károly állami tanító magyar nép és katonadalokat adott elő hegedű kísérettel.

Meg akartak zsarolni egy tettenért bajjai fajgyalázót. Szebellédi Franciska és Tábori Gyuláné bajai lakosok, valamint Veres Károly budapesti kirakatrendező, fajgyalázáson tettenérték Kráhl Aladár 60 éves bajai zsidó fakereskedőt, s csupán 4 ezer pengő fejében voltak hajlandók elállni a feljelentés megtételétől. Kráhl az összeg egy részét ki is fizetett nekik, később azonban feljelentést tett ellenük. A feljelentés vége azután az lett, hogy amíg a bajai törvényszék zsarolás vétségének elkövetése miatt Szebellédi Franciskát 150 és Tábori Gyulánét 300 pengő pénzbüntetésre, Veres Károlyt pedig egyhónapi fogházbüntetésre ítélte, addig Kráhl Aladárt fajgyalázás bűntettéért 8 hónapi börtön- és ezer pengő pénzbüntetéssel sújtotta. Az ügy fellebbezés folytán került a szegedi tábla Elemystanácsa elé, mely hosszas zárt tárgyalás után bizonyításkiegészítést rendelt el.

Szivácsi hírek. A szivácsi országzászló alapzatának építését megkezdték a katólikus templom előtt. A munkát Baranyi Károly ujvidéki szobrászművész vállalta 9.500 pengőért. Az emlékmű leleplezését májusra tervezik. — A szivácsi csendőrség eljárását indított Bekényi budapesti fakereskedő ellen, mert szivácsi megbízottja által a tűzifa mázsáját 7 pengő 75 fillérért árusította. — Pastt Mateisz cipésztől 140 pár cipőt koboztak el, mert a legutóbbi vásáron a gyermekcipőt maximális áron felül árusította. — Banchoff Henrikné ellen eljárást indítottak, mert a szomszédja udvarából három méter fát lopott.

Zentai hírek. A százágys hadikórház létesítése alkalmával az országos Vöröskereszt központja a legnagyobb elismerését fejezte ki Zenta város áldozatkész lakosságának. Példaként állítható a zentai gyűjtés eredménye a többi városok elé. A Vöröskereszt elhatározta, hogy a hadikórház felszereléséhez szükséges ágyneműt és étkezőkészletet is összegyűjti, mert a jövő év elején szeretnék átadni rendeltetésének a korszerűen berendezett hadikórházat.

Baleset áldozata lett Sinkér Ernő. Megírtuk pár nappal ezelőtt, hogy a bácsalmási vasútállomás közelében, a sinek mentén, holtan találták Sinkér Ernő munkást. Eleinte azt hitték, hogy bűntény áldozata lett, később azonban a vizsgálat kiderítette, hogy a munkás erősen bepálinkázott és kiesett a robogó vonatból.

A Délvidéki Színház Ujverbászon. Krémer Ferenc igazgató vezetése alatt álló Délvidéki Színház Ujverbászra érkezett. Szombaton este Erdélyi: Arany sárga falevél című operettjét mutatták be díszelőadás keretében. Vasárnap este a Fehérvári huszároknak volt nagy sikere.

Hazaköltöztek Északboszniából a németek. Észéről jelenti a Bud. Tud.: Délboszniából való kitelepítés után Északboszniából is hazaköltözik a német lakosság. Tegnap Tuzla és Teslics bucsúztatta a hazavándorló németajku lakosságot.

PONTOSAN

A panaszosirodában jegyzőkönyvet vesz fel a tisztviselő s kérdi a panaszost, akit ismeretlen tettesek megvertek:

— Mekkora a zuzódás, amit szenvedett? Van akkora, mint egy pengő?

— Hát kérem, lehet az ugy 237 pengő...

A szegedi tábla felmentette a szivácsi cementkereskedőt. Mint annak idején közöltük, Winterstein Péter ószivácsi cementkereskedőt a zombori törvényszék uzsoratanácsa árdrágításért 6 hónapi börtönbüntetésre ítélte. Most a szegedi táblához került az ügy és beigazolást nyert, hogy a vásárlók feltételesen fizettek a cementért többet, mert Winterstein még nem tudta a cement hatóságilag megállapított árát, viszont a talajvíz sürgőssé tette az építkezéseket és a cementre nem várhattak. Így Wintersteint a tábla felmentette azzal az indoklással, hogy a felek megegyezése arra irányult, hogy a hatóság által megállapított árát fogják fizetni. Így a vádlott nem követelt el árdrágítást.

IGAZ MAGYAR NEM FECSEG ÉS NEM TERJESZT RÉMHIREKET.

Új rendőrvezető Nemesmiliticsen. A fősztolgabiró Mátyus György személyében nemesmiliticsre új rendőrvezetőt nevezte ki, aki már el is foglalta állását.

Analfabéta és továbbképző tanfolyam Nemesmiliticsen. A Délvidéki Közművelődési Szövetség nemesmiliticsi fiókja Körmeny István tanár irányításával kidolgozta téli munkatervét. Eszerint Nemesmiliticsen a közeljövőben analfabéta- és továbbképző tanfolyam nyílik meg. A tanfolyam előadói a következők lesznek: Zsulyevits Ferencné, Janek Olga, Vlah Mária, Denkler Jolán, Zsulyevits Ferenc és Füleki László tanítók.

A kulai cserkészcsapat munkája. A kulai 649 sz. „Csatornaépítő Kiss József” cserkészcsapat jelentős szerepet játszik Kula társadalmi életében. A tevékeny csapat ma 60 tagot számlál. Vezetője Sánta János, akinek segítőtársai Szegő Gyula és Rudasi Ferenc cserkészítettek. A csapat címét Kiss József iránti hálából és megemlékezésből választotta. Bácska területe egészségtelen és mocsaras volt és Kiss József mérnök ajánlatára építették a mai csatornát. Kiss József ennek a nagy és céltudatos munkának érdekében egész vagyonát, sőt életét is feláldozta. Az ő zseniális elgondolásának köszönhető, hogy ma egész Bácska világhírű termőföld. Bácska lakói kitartó szorgalmuk és munkájuk mellett Kiss Józsefnek köszönheti minden vagyonukat. Az utókornak ezt a háláját juttatta kifejezésre a cserkészcsapat, midőn Kiss Józsefről nevezte el magát. Az életre való csapat a DMKSZ keretében is nagyszabású munkát fejt ki és minden téren jó példával jár elő. A vasgyűjtés és téli ruhagyűjtés akciójában is szép eredményt mutatott fel.

Adai hírek. A Nemzeti Munkaközpont november 15-én tartotta zászlószentelési ünnepségét. A zászlóanya tisztségét Kovács Ferencné töltötte be. Az ünnepi istentiszteletet a római kath. templomban fél 9-kor tartották meg. Délután 3 órakor a Török-féle vendéglőben volt ünnepség, amelyen a temerini, obceci és zentai szervezetek vezetői is résztvettek. — A DMKSZ vasárnap délután három órai kezdettel kultur előadást rendezett az Otthon vendéglő színház termében. A műsoron zeneszámok, szavalatok és ismeretterjesztő előadások szerepeltek. A gyermekkar is fellépett.

Háziipari tanfolyam Szabadkán. Szabadkán csuhéfonó tanfolyamot tartanak. A kukorica hántólevelét fonják a tanfolyam hallgatói hasznos háztartási cikkeké. A tanfolyamnak, amelynek vezetője Okros Mária, husz hallgatója van. Lábtörlőt, kosarat, cipőtalpat, házipapucsot, házicipőt, üvegburkolatot, szatyort, táskát és sok más kisebb nagyobb tárgyat lehet csuhából készíteni és a téli hónapokban jó mellékkeresetet nyújthatnak a szegény családoknak.

A világ legnagyobb élő nyelvteljesége. A Frankfurtban lakó 75 éves Ludvig Harald Schütz tanár nem kevesebb, mint 290 különböző nyelven beszél és ír. Természetesen a 290 nyelv között számos holt nyelv és tájszó is van. Dr. Schütz például fordításokat tett közzé a kínai és szanszkrit nyelvből. Mint a német lapok írják, alig van ember a földön, akivel Schütz tanár ne tudna az illető saját nyelvén beszélni. Mint érdekességet említi meg, hogy a tudós nyelvész behatóan foglalkozott Észak-, Közép- és Dél-Amerika benszült nyelvjárásiával is.

Elmebeteg betörőt tartóztattak le Ujvidéken. Sorozatos betöréseket és lapásokat követtek el Ujvidéken. A nyomozás során letartóztatták Milinovits Lázár ujvidéki munkást a betörések elkövetőjét, aki baltával feszítette fel a lakások és padlások ajtaját. Milinovits a rendőrségen olyan zavarnosan viselkedett, hogy minden valószínűség szerint elmebeteg. Így további soráról még nem történt intézkedés.

Veszedelemes rabló került az ujvidéki rendőrség kezére. Risztits Jócó kamenicai lakos még két évvel ezelőtt sorozatos rablásokat követett el Ujvidéken. A veszedelemes betörőt a péterváradai rendőrség elfogta és értesítette az ujvidéki rendőrséget.

SPORT

A zombori csapatok fekete vasárnapja

A Sport Zomborban, a ZTK Temerinben szenvedett vereséget Bajai T. I. S. E. — Zombori S. E. 1:0 (1:0)

Bajai TISE: Rabata—Michler, Jablanszky—Solymosi, Dragin, Fettinger—Kemény, Gömöcsi, Csáki, Apiby, Szokolai.

Zombori SE: Zahorai—Szélinger, Ivánfi—Pataki, Huber, Schmidt—Molnár, Mészáros, Lukits, Dajcsle, Rádi.

A vendégcsapat kezdi a játékot, s midjárt támadásba megy, azonban lesállítás állítja meg őket. Most a Sport veszi át a labdát, Molnár fut le, szép beadását a kapus alig tudja menteni. Továbbra is Sport támad, de a kitűnő védelem, nem engedi a zombori csatárokat jönni. Az 5 percben Baja vezet támadást, Szélinger szereli Pósat, de a sárba nem tud megfordulni, s ezért hátra adja a labdát a kapusnak, a labdát azonban megakad a sárba, Zahorai nem tudja elérni. Csáki gyorsabb, összeütközik Zahoráival, s a labda a hálóba pattan. 1:0.

A gól után a Sport erős támadásba indul, leszorítja ellenfelét, de a csatároknak nincs szerencsésük, minden lövés vagy a kapus zsákmánya lesz, vagy mellé megy, a kitűnő bajai védelem meg nagyszerűen működik, nagyon jól fogják a zombori csatárokat úgy, hogy ezek nehezen jutnak lövéshez. A 11. percben Mészárosnak van ideális helyzete az egyenlítéshez, de erős lövése hajszályra megy a kapu mellé. A Sport fölénye nyomasztó, a bajai csapat teljesen leszorul, a játék állandóan a bajai kapu előtt folyik, s a Sport háttérjei is lönek kapura, de eredménytelenül. A 18. percben szabadrugás Baja ellen 19 méterről, Mészáros lövése azonban a kapu fölé megy. Az egyenlítés a levegőbe lóg, a bajai védelem azonban nem hagyja magát. Különösen kitűnik Michler jobb hátvéd, ki mindenütt ott van, mindent ment. A 20. percben ismét Molnár vezet veszélyes támadást, de ez is eredménytelen. A 22 percben sikerül először a bajai csapatnak át-

mennie a Sport térére és ez a támadás veszélyes is, azonban Szélinger tisztázza a helyzetet. Ezen támadás után a Sport továbbra is fölénybe marad. Ismét szabadrugás Baja ellen a 16-os vonalról. A bajai védelem sorfalat áll, Molnár szépen emeli át a labdát a sorfalon, azonban ez a labda is hajszályra megy a kapu fölé. Ismét jó helyzetből Molnár majd Mészáros rug kapu mellé. A 28. percben az egyik bajai védő játékos a 16-oson belül kézzel állítja meg a labdát a megítélt tizenegyest Huber rugja a kapu mellé. A Sport három sarokrugást ér el, de gól nincsen. A 40. percig tart a Sportnak a fölénye, s az egész idő alatt a bajaiak alig tudnak átmenni a Sport térére. A 40. percben azonban támadásba indulnak, s ez majdnem meghozza a második gólt is. A balszélső szép beadását a center a kapufának fejeli. Most a bajai csapat marad fölénybe, azonban a zombori védelem is dolgozik. A 43. percben Huber tizenegyest vét, azonban a bíró nem veszi észre. A félidő a bajaiak támadásával fejeződik be.

A második félidő Sport támadással indul meg. Egyik támadást a másik után vezetik. Rádi viszi a labdát a kapu felé, azonban beadását Lukits nem használja ki. Utána Molnár beadása marad kihasználatlanul, majd ismét Lukits lö kapu mellé. A játék most kezd eldurvulni, Ivánfi gáncsolja a jobb szélsőt, majd a bajai balfedezet durvul. A Sport fölénye a második félidő 30. percéig tart, utána már kezdődik az ideges kapkodás, az eddigi szép játékot csapkodás váltja fel mind a két részről, ami értetős is. A Sport játékosai elvesztik türelmüket mivel semmi sem sikerül nekik, a bajaiak megtartják az eredményt. A mérkőzés a bajaiak támadásával fejeződik be.

A ZTK veresége Temerinben

Temerini TC — MOVE Zombori TK 1:0 (0:0)

Erős küzdelmet hozott a vasárnapi összecsapás Temerinben. A zombori csapat több tartalékkal volt kénytelen kiállni a mérkőzésre. A temerinek sem fogtak ki jó napot, mert saját pályájukon nehezen tudtak csak győzni. Az első félidőben a zombori csapat volt fölényben,

de gól nem esett. A ZTK kiválóan játszott, formában volt, szép támadásokat vezetett, de csatársora gólképtelen volt. A második félidő 39. percében esett a temerinek első gólja. Utána ismét ZTK fölény, nagy támadások, Kovács egy labdát a hálóba fejt, de a bíró nem ítélte meg.

Bezdán eldöntetlenül végzett Ujvidéken

Bezdáni SE — Ujvidéki VAK 2:2 (2:0)

Vasárnap a bezdáni csapat az ujvidéki vasutasokkal játszott NB III. mérkőzést. A bezdáni csapat a multvasárnapi nagy győzelme után biztos győztesként utazott Ujvidékre. Feltűnő azonban, hogy a vasutascsapat mennyire magáralált. A szünet után sikerült egyenlítetnie.

Az első félidő a bezdániaiak fölényével végződött. A BSE két gólt rugott és a szép vezetés után a harmadik gólt is berugta, de a bíró nem ítélte meg. Az ujvidéki csapat a második félidőben magáralált és egyenlített. Az eredmény reális.

TOPOLYA

Kábelgyári SC — Topolyai SC 3:2 (3:0)

NB II. mérkőzés, játékvezető Liliom. A Topolyai SC volt eddig az egyedüli csapat az NB II.-ben, amely saját pályáján nem szenvedett vereséget.

A két csapat a következő felállításban vette fel a küzdelmet: Kábelgyár: Fogarassi, Károlyi, Megyeri, Frei, Surányi, Rudas, Magyarcsics, Zakariás, Láng, Klekot, Nyers, Topolyai SC: Otterbein, Kalmár, Fenyvesi I., Ripcsó, Kazinci, Lőrinc, v. Tóth, Gergely, Mészáros, Polyvás, Szatmári.

A Kábelgyár kezd, s anélkül, hogy topolyai

játékos érintené a labdát, Láng lefut és a jobb sarokba küldi a labdát. A 18. percben a vendégcsapat ismét eredményes (2:0). A harmincadik percben Magyarcsics ér el gólt.

A szünet után magáralált a topolyai csapat és a 19. percben Mészáros kiszökik és gólt ér el (3:1). A sorozatos támadások ismét eredményesek, Mészáros a 37. percben 3:2-re növeli az eredményt. A reális eredmény az eldöntetlen lett volna. A hazai csapatból Gergely, Polyvás, Tóth és Ripcsó voltak jók.

BÉKÉSCSABAI MÁV—MOVE SZABADKAI SE 5:2

A békéscsabai csapat megérdemelten győzött. A szabadkai Sport csak az első félidőben volt egyenlő ellenfél, de a szünet után össze-roppant.

TOPOLYA

Topolyai SC I. B.—Cservenkai SE 12:0 (5:0). I. oszt. bajnoki. A topolyai csapat végig nagy fölényben volt és megérdemelten győzött. Góllövők: Hulala (5), Rindl (4), Fenyvesi, Kerekes és Mikés.

NB I. EREDMÉNYEK

Szolnok—Ujpest 4:1 (2:0).
SalBTC—Nagyvárad 1:0 (0:0).
WMFC—Ujvidék 1:1 (1:0).
Vasas—Gamma 1:1 (1:0).
Ferencváros—Törekvés 4:0 (3:0).
DiMAVÁG—Kispest 1:1 (0:1).
Elektromos—Szeged 4:2 (2:2).
Haladás—Kolozsvár 1:0 (0:0).

Kitűnő játék után megérdemelten győzött az országos bajnok Zomborban

Szabadkai ATC — Zombori TK 9:3

Szépszámu közönség előtt került vasárnap a hó 15-én lejátszásra az asztali tenisz NB első mérkőzése Zomborban. A mérkőzés, mint az előrelátható volt a szabadkaiak megérdemelt győzelmét hozta, azonban az eredmény a mutatott játék alapján túlzott, mivel a zomboriak is tudásuk legjavát nyújtották úgy, hogy a szabadkaiak csak legjobb tudásuk bevetésével tudtak győzni. A szabadkai csapat: Harangozó, Koncz, Kovácsévich és Vincer összeállításban vette fel a küzdelmet a Topalovich, Kovács, Tripolszky és Allaga összeállítású zombori csapattal. A szabadkaiak közül Harangozó, Koncz és Kovácsévich 3—3 míg a zombori csapatból Topalovich, Kovács és Tripolszky 1—1 győzelmet aratott. A szabadkai csapatból Harangozó, de különösen Koncz játéka, míg a zombori csapatból Topalovich és Tripolszky játéka tűnt ki. A MOVE Zombori TK csapata egyébként vasárnap a Szegedi EAC csapatával mérkőzik Szegeden a Nemzeti bajnokság keretében.

Ki a legnépszerűbb bácskai játékos?

A Délvidék népszerűségi versenyt indított annak eldöntésére, hogy ki a legnépszerűbb bácskai labdarugó játékos. A verseny három hétig tart, összesen 22 szelvényt közlünk. Az összegyűjtött szelvényeket

december 1-én délig fogadjuk el.

Az alábbi szelvényt kérjük tintával kitölteni, s a portóköltésig valamint a felesleges munka megtakarítása céljából azt lehetőleg egy csomagban beküldeni kiadóhivatalunkba (Zombor, Csáhas Benő utca 3) A borítékra feltűnő betűkkel írjuk rá: Népszerűségi verseny.

Gyűjtse a szelvényeket!

A játékos neve

Melyik csapatban játszik:

Készül a Délvidék naptára. A Délvidék szerkesztősége az idén is kiadja naptárát. A szép naptár rövidesen elkészül és minden városban és községben kapható lesz. Mivel a papírhiány miatt csak korlátozott példányszámban jelenik meg a naptár, ajánlatos már most előjegyeztetni kiadóhivatalunkban, vagy a lapárusnál.

Örömet okoz harciéren küzdő honvédrokonának, ismerősének, ha rendszeresen küldi neki a „Délvidéket”.

Jól sikerült az októberi vetés

A földművelésügyi miniszter most adta ki a vetések állásáról és a mezőgazdaság állapotáról szóló jelentését, amely mindekelőtt arra utal, hogy az elmúlt háromhetes időszak időjárása az ország mezőgazdasági helyzetére kedvező volt. Országwide elegendő csapadék esett, ami lehetővé tette a talajelőkészítő és vetési munkálatok végzését.

A talaj előkészítő és vetési munkálatok kissé megkésettben, de zavartalanul voltak végezhetőek és a legtöbb helyen 80—90 százalékban el is végezték azokat. Minden jel arra mutat, hogy ezen az őszön a szokottnál lényegesen kevesebb szántóföld marad felszántatlanul.

Az őszi vetések közül a korán elvetett repcék, bíborherék és őszi árpák a szeptemberi szárazság miatt általában nagyon

rosszul keltek s helyenkint kiszántásuk vált szükségessé. Ott azonban, ahol megfelelő csapadékot kaptak, sűrűségük megfelelő és a fejlődésük is kielégítő.

A szeptemberben elvetett búzák és rozsok a keleti és erdélyi országrészek, valamint egy-két felvidéki vármegye kivételével általában rosszul keltek. Az októberi vetések azonban jól megmunkált földbe kerültek és a jelentések szerint jól sikerültek. Nagy részben már ki is keltek, sőt némileg meg is erősödtek.

Az őszi vetésre előirányzott terület nagyrészen a vetés megtörtént és kedvező időjárás esetén rövidesen befejeződik. Az őszi kenyérgabonának vetései a várakozáson felül jól sikerültek és enyhén november esetén reményünk lehet arra, hogy jól megerősödve kerülnek hótakaró alá. Az állatállomány egészségi állapota kielégítő.

Megkönnyítik a szappanfőzést

Ujra szabadforgalomba kerül a lugkő

Néhány évvel ezelőtt felfüggesztették a lugkő szabad forgalmát. A háborús gazdaságban a szappan-termelésnél nehezen nélkülözhető a lugkő. Központi szappanföldolgozók csak szórványosan működnek, s így termelési szempontból jelentős a vidéki magánháztartások által előállított szappanmennyiség is.

A közeli napokban a lugkő forgalmát szappanfőzési szempontokra való tekintet-

tel ismét szabadabbá teszik. Fenn akarják tartani azonban a közegészségügyi érdekek követését is, s így az a terv merült fel, hogy a lugkővet kék és piros színűre festve engedjük vissza a szabadforgalomba, ilymódon ugyanis sokkal kevésbé fordulhat elő, hogy gondatlanság esetén a kisgyermeknek víznek nézzék a lugkőoldatot és megigýék.

Uj 20 pengős bankjegy került forgalomba

A Magyar Nemzeti Bank a forgalomban lévő, 1930 január 2-iki kelettel ellátott 20 pengős bankjegyeket hétfőtől kezdve bevonja a forgalomból. A régi bankjegyeket 1943 október 31-ig fizetésképpen el kell fogadni. Ezután már csak kicserélés-

re fogadja el a Nemzeti Bank. A bank beváltási kötelezettsége 1946 október 31-ikén megszűnik.

A Nemzeti Bank hétfőn 1941 január 15-iki kelettel ellátott új 20 pengős bankjegyeket bocsát ki. Az új 20 pengős hossza

55 milliméter, szélessége 70 milliméter. Az előoldal baloldalán 30 milliméter széles lapnyomatmentes szegély marad. Jobboldalt leányfejkép, baloldalt rozettában az rtékjelzés, középen egy furulyázó juhász s juhok csoportja látható. A hátoldal jobb oldalán 30 milliméter széles fehér szegély van. Középen egy földművespár képe, jobb oldalon a 20-as szám, baloldalon pedig a magyar koronás cimere látható.

Szabályozták a kender-szállítást

A kormány rendeletet adott ki, amelynek értelmében belföldi származású kenderkórót gerebenezett, tilott kender és kenderkócot, valamint kártolt és szalagosított tilott kender vasuton, hajón, géperőjű, vagy egyéb járóművön az ország területéről a visszacsatolt délvidéki területek és viszont, továbbá a visszacsatolt délvidéki területekről bárhová vámkülföldre csak szállítási igazolvánnyal szabad szállítani. Az ország területén belül, valamint a visszacsatolt délvidéki területeken belül kenderkóró, gerebenezett kender, tilott kender és kenderkóc, valamint kártolt és szalagosított tilott kender szállítási igazolvány és megigýák.

Kijelölik a körzeti bõrhulladék-elosztókat

A Lábbeli Központ az elmúlt napokban véglegesen szabályozta a bõrhulladék elosztását. Mint ismeretes, a Lábbeli Központ a polgári fogyasztás céljaira rendelkezésre bocsátott bõrhulladékot részint a mozaiktalpat készítő üzemeknek, részint a kézműiparosoknak (lábbelikészítő iparosoknak) juttatja. A kézműiparosoknak juttatott bõrhulladékot a Lábbeli Központ nyolc kijelölt bõrkereskedő útján osztja el, illetve dolgoztatja fel. A kijelölt bõrhulladék-elosztó közül kető fővárosi, hat pedig vidéki lesz.

Mekkora termelői árat tesz lehetővé a malac fogyasztói ára? A közellátásügyi miniszternek a malachas árnak szabályozása ügyében kiadott rendelete szerint az élő malac termelői ára szabad megegyezés tárgya. Amint a Magyar Távirati Iroda jelenti, a megállapított fogyasztói árak 10 kiló élő súly körüli malacnál mintegy 2.80—3.10 pengő termelői malacár fizetését teszik lehetővé különként. Kedvező szállítási körülmények, közvetítők kikapcsolása, valamint a hus jó kihasználása esetén a felső árhatár, esetleg kivételesen még azt meghaladó ár is fizethető, míg ellenkező esetben csupán az alsó árhatár közelében lévő ár fizetésére nyílik mód.

Magányos ház a domboldalon

A Délvidék regénye

(27)

— Talán találok valami nyomot vagy bizonyítékot, mely segítségünkre lehet.

Leila fáradtan végigsimította kezével az arcát. — Oly izgatott voltam, — mormolta — hogy nem nagyon figyeltem a részletekre... Közel volt a parthoz. Hallottam a csobbanásokat, de a vizet nem láttam. A bozót nagyon sűrű azon a helyen. A holttestet az ösvénytől balra, talán ötven lépésnyire találtam meg és egészen el volt rejtve.

— Ha a bozót oly sűrű, akkor nem ott ölték meg, ahol reátalált — vélte Weir. — A gyilkos nem vehette célba. Ugy kell lennie, hogy csak azután hurcolta oda.

Leila éles pillantást vetett reá és Weir-nek újra az a kínzó érzése volt, hogy a leány nem óhajtja az igazság kiderülését. Megrázta a fejét, hogy elhessegesse magától e gondolatot. Akárhogy volt is, segíteni akar a leányon.

— Utoljára mikor beszélt az apjával? — kérdezte.

— A megelőző este, mikor kitaláltam a vascsoráját. Utána mindjárt kiment a ház elé. És többé nem jött vissza

— Mindig magánál hordta a revolvert?

— Az utóbbi időben mindig.

— Ugy látszik, valami veszedelemtől tartott.

Leila az ajkát harapdálta.

— Miféle veszedelem lehetett az? — kérdezte Weir szeliden.

A leány csak a fejét rázta.

Weir más irányban próbálkozott. — Elsütötte valaha a maga jelenlétében a revolvert?

Leila habozott és csak azután felelte: — Nem.

— Volt valaha a maga kezében vagy elsütötte már, Jack?

— Nem. Soha nem sütöttem el pisztolyt. Félttem volna tőle.

Weir borosan nézett reá. Végére ért a kérdéseknek. Hiábavaló az erőlködés, hogy válaszokat csikarjon ki tőle, amikor nem akar válaszolni.

— Jack, — mondta hirtelen — nem akarnék most írni a nényének?

A leány felriadt. — Nem! Nem! Nem! — tiltakozott a feltevés ellen. — Hiábavaló lenne. Csak azt felené: Megmondtam előre.

Apróhirdetések

Kosárfonó segédet azonnal felveszek élelmiszéssel, lakással. Legalábbis 2 évi gyakorlattal rendelkeznek. Oláh Venczel, Jánoshalma. a-2696-f

Jólbevezetett szállítómánvózási (spedició) vállalat más vállalkozás miatt eladó. Cím a kiadóban. a-2685-f

Egy hálószoba-butor eladó. Érdeklődni: Szunyog utca 8. a-2695-f

Felsőváros 215 számú ház gyümölcsössel, szőlővel 10.000.— pengőért eladó. Bővebbet Rákóczi ut 58. a-2694-f

Telefonszámunk 2—07.